

medige, ridder, vor mand oc ruddt, gaff oc giordde logetymnelige dagis log oc vern paa forskreffne oss elskelige frwe Annes vegne aff Høgstrop met tre tylter eedh, som vare xxxvj gode riddermendz mend oc swore, at forskreffne oss elskelige frwe Annæ aff Høgstrop var altingist vskyldiige fore then mwmmme sag oc alle værelige sager, huilken log oc vern vii fwnde fast oc stadiige at bliffue oc henne fore then sag oc alle værelige sagere aarsage at være i alle made. Giffuit aar oc stedt, som forscreffuit staar logerdagen nest effter Pintzedag vnder vort signet.

Dominus Rex per se.

(Seglet er trykt paa Papirets Bagside).

Nogle Oplysninger om Steen Steensen Blichers Forfædre.

Meddelte af Sognepræst **Vilhelm Bang**.

Det er jo en bekjendt Sag, at Familietraditioner ofte ere meget upaalidelige, naar de dreje sig om Personer to-tre Slægtled tilbage; hvor meget mere da, naar det gjælder endnu tidligere Forfædre. Selv ellers meget fornuftige Folk tage det ikke saa sjældent ilde op, naar man vil — og kan — af tydelige Dokumenter godtgjøre, at det, de havde levet og vilde dø paa, er saa ukorrekt som vel muligt.

De Oplysninger, Digteren St. St. Blicher fremkommer med i sine „Erindringer“ i Novellernes 1ste Del, afgive et tydeligt Vidnesbyrd om Urigtigheden i hans Families Overleveringer om Slægten, baade paa fædrene og mødrene Side, naar de sammenholdes med Nedenstaaende.

Blicher skriver, at „hans (3: St. St. Bl.'s) Fader var den i sit 91de Aar (1839) afdøde, som topografisk og theologisk Forfatter og latinsk Digter bekjendte Præst, Niels Blicher, hvis Fader, Bedstefader, Oldefader og Tipoldefader, alle havde været Landsbypræster i Jylland, og hvis Tiptipoldefader var en Bondesøn fra Byen Horsens i Kjær Herred i Vendsyssel. Denne hed Ove

Horsens; men da han var kommen i Kjøbmandslære i Aalborg hos en Blicher eller Blücher, maaske fra Byen Blücher i det nordlige Tydskland, ægtede han dennes Datter, under Vilkaar at antage hans Slægtnavn.“

Hertil skal bemærkes: Niels Blichers Fader var ganske vist Sognepræst (i Gauerlund, *Jens Nielsen Blicher*, † 1765); hans Fader, ligeledes Sognepræst (i Rødding, Løvel og Pederstrup ved Viborg, *Niels Jensen Blicher*, † 1739); hans Fader ogsaa Sognepræst (i Bælum, *Jens Nielsen Horsens*, † 1686). Men her stopper Rækken af Præsterne; Bælum-Præsten Jens Nielsen Horsens's Fader var nemlig ikke Præst, men Herredsfoged i Hellum Herred *Niels Jensen*, der boede i Landsbyen Horsens i Blenstrup Sogn, Hellum Herred, og døde 1667 (Se om ham Kl. Gjerding: Bidrag til Hellum Herreds Beskrivelse og Historie, udg. ved D. H. Wulff S. 32 ff). Fra denne Landsby Horsens, og ikke fra det Horsens, der ligger nord for Limfjorden, skriver sig altsaa det Navn, hvormed den første af Præsterne kaldte sig, allerede da han 19 Juni 1660 blev Student fra Københavns Skole (S. Birket Smith: Københavns Universitets Matrikel I, S. 283). — Den Ove Horsens, hvem Bl. omtaler som sin Faders Tiptipoldefader, er altsaa en fuldstændig uhistorisk Person; og ikke bedre gaaer det med hans Beretning om Oprindelsen til Navnet Blicher; vi maa atter her tilbage til Jens Nielsen Horsens i Bælum; hans Hustru *Maren Pedersdatter* var nemlig Datter af Sognepræsten i Rødding og Kreiberg i Salling *Peder Tornsen* og Hustru *Mette Hansdatter*, hvis Søster *Maren* var gift med Kjøbmand og Bartsvær i Aalborg *Diderik Blicher*; (i sin Tid meddelt mig af nu afdøde Pastor emeritus A. H. Nielsen). Dette Ægtepar har formodentlig været barnløst og adopteret Konens Søsterdatter, der var opkaldt *Maren* efter hende; i hvert Fald var det i Aalborg Budolphi Kirke, at Præsten i Bælum 13 September 1676 viedes til *Maren Pedersdatter*. Det er da saa naturligt, at Præstefolkene i Bælum af Taknemmelighed over modtagne Velgjerninger have ladet deres Børn antage Navnet *Blicher* efter Præstekonens Adoptiv- eller Plejefader.

St. Blichers Fader Niels Blicher har ligeledes efterladt sig

en Avtobiografi, der er kommen for Dagens Lys og meddelt af Hr. cand. mag. Chr. Villads Christensen i Kirkehist. Saml. 4de R. III B. S. 97—114; ogsaa han, fra hvem selvfølgelig Sønnen har sin Kundskab, taler S. 99 om sin Tipoldefader, „Blicher-slægtens Stammefader,“ som en fordums Præst, ja han véd endog at nævne ham som „Niels Jensen Blicher, død som Sognepræst i Hjørdemaal under Aalborg Stift; hans Tilnavn var forhen Horsens, men efter sin Kone, en Kjøbmands Datter fra Aalborg, optog han Blichernavnet.“ Men at dette er aldeles unøjagtigt, fremgaaer jo af det Ovenstaaende; baade Fader og Søn have skudt den første, der bar Navnet Blicher, et Slægtled for langt tilbage og ere derved komne, man kan næsten kalde det, fra den historiske Tid ind i den mythiske.

Ogsaa med Hensyn til sit Slægtskab paa mødrene Side har St. Blicher været paa Vildspor; han skriver, at hans „Mormoder var en Datterdatterdatter af Biskop Dr. Niels Bang i Odense († 1676). Denne Bisp og Adelsmand, hvis Bibel, en af Christian den Fjerdes, endnu er i St. St. Blichers Eje, og — som der er skrevet foran i samme — havde hans og Hustrus Ane Eriksdatters Vaaben i Sølv befæstet paa Bindet (Sølvet er borte, thi St. St. Blicher har faaet den af fremmed Væрге) nedledte sin Herkomst fra Absalons Farfader Skjalm Hvides Søn Asker Rygs Søn Esbern Snare,“ — en lidt underlig Omvej at gaa for at betegne „Absalons Broder!“ det er som at „gaa over Bækken for at hente Vand.“

Her skal ikke kommes ind paa nogen nærmere Omtale af Familien Bangs i højeste Grad tvivlsomme Afstamning fra Hvide-Slægten;¹⁾ der skal kun gjøres opmærksom paa, at St. Blichers Mormoder, *Anna Steensen*, ikke var Datterdatters Datter, men Sønnedatters Datterdatter af Biskop *Niels Bang*; dennes Søn *Hans Nielsen Bang*, Provst og Sognepræst i Særslev († 1696) var nemlig Fader til *Marie Elisabeth Bang*, der blev gift med Aantsforvalter *Rasmus Andersen Balslev*; af dette Ægteskab var *Marie Cathrine Balslev*, gift med Kommerceraad *Steen Jørgensen*

¹⁾ Jvf. herom bl. a. Personahist. Tidsskr. III, S. 279 ff.

til Avnsbjerg; deres Datter Anna Steensen, som blev gift med Præsten i Darum Hans Curtz, var St. Blichers Mormoder¹⁾. Vi maa altsaa et Led længere tilbage for at naae til Biskop Niels Bang; det Led, Bl. overspringer, er Biskoppens Søn, den oven anførte Provst Hans Nielsen Bang i Særslev. Men her kommer igjen en Underlighed: Bl. skriver, at Biskoppens Hustru hed *Ane Eriksdatter*, saaledes som det stod foran i den gamle Familiebibel; den, der har skrevet det, har imidlertid kun været daarligt underrettet; thi Biskoppens Hustru hed Anna Kølenbrunn (Køhlenbrunn, Chulenbrun — hendes og Faderens, den Odense Borgmester Hans Nielsen K's Navn staves paa forskjellige Maader). Ane Eriksdatter derimod var gift med Biskoppens Søn, Provsten i Særslev, og Datter af *Erik Jørgensen*, Raadmand i Odense; det maa altsaa efter al Sandsynlighed have været deres Navnetræk (eller „Vaaben,“ om man vil), som har været indgraveret paa Sølvpladen, der var gaaet i Smeltediglen, før St. Blicher kom i Besiddelse af Familiebibelen.

Naar St. Blicher skriver, at „hans Farmoder var en Gantzel, der udledte sin Herkomst fra Reformatoren Morten Luther, saavel som fra en Grev Lindemann i Pfalz,“ da stemmer dette ikke overens med hans Faders Optegnelser (anf. St.); han skriver nemlig: „Min Moder var Pauline Thomasie Ganzel, . . . hendes Moder var Cathrine Ganzel, født Lindemann, Datter af Hørkræmmer Stephan Lindemann, som var en ægte Søn af Dr. theol. Thomas Lindemann, Sognepræst til St. Petri Kirke i

¹⁾ Her skal Lejligheden benyttes til at gjøre opmærksom paa en Fejl, der har indsejret sig i „Samlinger til jydsk Historie og Topografi“ 2. Række I, S. 367 f., hvor Hr. J. S. Møller har meddelt Epitaliet, der findes i Sjørslev Kirke over Steen Jørgensen til Avnsbjerg; han skriver, at „denne Steen Jørgensen var Fader til Etatsraad Steen de Steensen, Morbroder til St. St. Blicher, der som bekjendt var opkaldt efter ham.“ Her har St. Blicher Ret, naar han skriver, at hans „Moder var en født Curtz, hendes Moder en født Steensen, Søster til Etatsraad Steen de Steensen.“ Hos denne, altsaa ikke Onkel, men Grandonkel, paa Avnsbjerg og hos hans Frue var det, at St. Blicher i sine Drengaar maatte, som han selv skriver, „ofte tilbringe længere Tid end han skjottede om;“ men vi have al Anledning til at være taknemmelige over de ufrivillige Ophold, Drengen maatte gjøre hos sin fornemme Slægt, da Erindringer fra de Dage ligge til Grund for nogle af hans bedste Noveller.

Kjøbenhavn. Han blev kaldet herind fra Tyskland. Hans Fader var Embedsmand i Rostock og en kjødelig Sønesøn af salig Dr. Morten Luthers kjødelige Morbroder, altsaa kjødelig Broder til den Margrethe Lindemann, som 1483 fødte salig Luther til Verden.“ Hvis dette forholder sig rigtigt, er altsaa St. Blichers Paastand paa mellem sine Ahner at tælle Luther urigtig. Men Niels Blichers Slægtberegning er vistnok heller ikke korrekt for de ældre Leds Vedkommende; Dr. theol. Th. Lindemann fødtes bl. a. if. Wibergs Præstehist. II, 180 i Aaret 1609; nu skulde det synes underligt, om hans Oldefader virkelig har kunnet være Morbroder til den i 1483 fødte M. Luther; efter al Sandsynlighed maa der mangle et Led i det sextende Aarhundrede.
